

Delårsbokslut Sydnärke miljö- och byggnämnd 2025-01-01 - 2025-08-31



Översikt över verksamhetens utveckling

Förvaltningsövergripande

Efter ett intensivt och målmedvetet budgetarbete, i kombination med revidering av taxor inom både miljöbalkens och plan- och bygglagens områden, kunde nämnden till presentera en budget i balans för verksamhetsåret 2025. Arbetet har inneburit noggranna prioriteringar, anpassningar av verksamheten samt en översyn av intäkter.

De löpande ekonomiska uppföljningarna under året visar en fortsatt positiv utveckling, och de senaste prognoserna pekar på att nämnden vid årets slut kan redovisa ett visst överskott. Detta överskott beror till stor del på oförutsedda personalvakanser samt längre sjukskrivningar, vilket lett till lägre personalkostnader än budgeterat. Samtidigt har fler bygglovsärenden än planerat inkommit till nämnden. Det är dock viktigt att poängtera att dessa besparingar inte har varit resultatet av planerade effektiviseringar, utan snarare en konsekvens av tillfälliga bortfall i bemanningen, vilket även påverkat vissa delar av verksamhetens måluppfyllelse.

Under året har en förändring skett då förskoleadministrationen, som tillhör barn- och utbildningsförvaltningen, har flyttat in i förvaltningens lokaler.

Denna samlokalisering är en del av kommunens övergripande arbete med lokalförsörjning, men har även fått praktiska konsekvenser för den dagliga verksamheten. Inför förändringen har ett omfattande arbete med riskbedömningar genomförts för att säkerställa en trygg och funktionell arbetsmiljö för samtliga medarbetare. Det har också krävts anpassningar i arbetssätt och rutiner, särskilt vad gäller tillgång till gemensamma ytor, kontorsplatser och bokningsbara mötesrum.

Miljöavdelningen

Arbetet inom miljöskyddstillsynen har fortlöpt enligt plan under första halvåret 2025. Däremot har det inte funnits något lämpligt nytt nationellt projekt att delta i under perioden. Inför sommaren presenterades miljöbalksstrategins nya fokusområden, vilket ger vägledning för det fortsatta arbetet under kommande år.

Verksamheten inom tillsyn av små avloppsanläggningar och hälsoskydd har påverkats negativt av sjukskrivningar och tjänstledigheter. Detta har lett till vissa förseningar i det planerade arbetet.

Livsmedelstillsynen har genomförts enligt den nya modellen, som bygger på efterhandsdebitering och riskklassning. Denna arbetsmetod har i huvudsak tagits emot positivt av berörda verksamheter.

Miljöchefen har även under 2025 axlat rollen som förvaltningschef, vilket har påverkat utvecklingstakten på avdelningen.

Byggavdelningen

Arbetet med omställningen till det digitala ärendehanteringssystemet Nova har krävt tid och resurser. För att möjliggöra omställningen har extern konsult anlitats för att stötta den dagliga bygglovshandläggningen. Antalet inkomna bygglovsansökningar har varit högre än förväntat och överskrider den budgeterade nivån. Revidering av tillsynsplanen har påbörjats men har fördröjts till följd av systembytet och det höga ärendeinflödet. Flertalet förändringar i lagstiftning och övriga regelverk har tagit arbetstid.

Planverksamheten har antagit sex planer hittills i år, vilket är en mycket hög siffra mot föregående år. På flertalet av antagna planerna har det varit mycket snabb handläggning, största anledning är tydlig prioritet från kommunerna. Detta trots att enheten haft en pensionsavgång samt tagit in ny personal för denne. Avrop av de upphandlade konsulter enligt ramavtal har påbörjats.

Geografisk information och kartor

Fokus på den löpande verksamheten, så som inventering av gator som saknar namnsättning och förberedelse för KrisGIS. Mängden taxefinansierat arbete har varit dominant och påverkar därmed möjligheten att arbeta med skattefinansierad verksamhet, så som uppdatering i baskartan, negativt. Arbetet med de digitala översiktsplanerna i kommunerna fortsätter och är fortsatt högt prioriterat och resurskrävande.

Händelser av väsentlig betydelse

Under hösten 2024 meddelade Lekebergs kommun att de påbörjat ett arbete för att utreda möjligheterna att överta ansvaret för nämndens verksamhetsområden och därmed driva verksamheten i egen regi.

I juni 2025 fattade kommunfullmäktige i Lekebergs kommun det formella beslutet att avsluta samarbetet med Askersund och Laxå. Beslutet innebär att Lekebergs kommun från och med årsskiftet 2026/2027 kommer att ta över verksamheten inom nämndens tidigare ansvarsområden och bedriva dessa i egen regi.

Som ett led i att möta den förändrade situationen och säkerställa att kommunen har en hållbar och effektiv organisation även framöver, har Askersunds kommun under våren 2025 genomfört två strategiska utredningar med hjälp av extern konsult. Den första utredningen har haft fokus på att analysera och utveckla kommunens stödprocesser, med särskild tonvikt på effektivisering och förbättrad intern samverkan. Den andra utredningen har inriktats på kommunens samhällsbyggnadsprocesser och har resulterat i en genomgripande översyn av den organisatoriska strukturen. En av de mest centrala konsekvenserna av denna utredning är beslutet att avveckla den nuvarande förvaltningen Samhällsbyggnad Sydnärke. I dess ställe kommer samhällsbyggnadsverksamheten att organiseras som en avdelning inom ett nybildat, kommunövergripande bredare samhällsbyggnadskontor. Syftet med denna förändring är att skapa en mer samlad och kraftfull organisation som bättre kan möta framtidens behov och förutsättningar. Exakt utformning och konsekvenser av detta ska utredas under hösten 2025.

Väsentliga personalförhållanden

Under det första halvåret 2025 har sjukfrånvaron inom förvaltningen under våren legat på en ovanligt hög nivå jämfört med tidigare år. En del av ökningen kan förklaras av en ökad förekomst av kortare sjukskrivningar till följd av infektionssjukdomar. Samtidigt har flera medarbetare varit borta under längre perioder på grund av stressrelaterade besvär, vilket har satt tydliga spår i arbetsmiljön. För de som är kvar i tjänst har detta inneburit en ökad arbetsbörda och ett mer pressat arbetstempo. Resultatet vid delåret pekar dock på liknande nivåer som 2024, så sjukskrivningsnivåerna har gått ner under sommaren. Arbetet med att stötta, rehabilitera och successivt få tillbaka kollegor i arbete pågår kontinuerligt och är högt prioriterat.

För att stärka organisationens motståndskraft har miljöavdelningen utökat sitt team med en ny hälsoskyddsinspektör – en förstärkning inom ett område som under längre tid varit underbemannat. På planavdelningen har man valt att pausa rekryteringen av en planerad, taxefinansierad planhandläggare. I stället har resurserna omfördelats för att lägga fullt fokus på det pågående arbetet med detaljplaner och få ut mesta möjliga av den befintliga kapaciteten.

Mål och uppdrag

Målområde 1: En av Sveriges bästa välfärdskommuner

Inledning:

Askersunds kommun har satt ett ambitiöst mål – att bli en av Sveriges bästa välfärdskommuner. Detta innebär att kommunen ska leverera högkvalitativa tjänster till våra invånare och samtidigt använda resurserna på ett ansvarsfullt sätt. Målet grundar sig i en ambition om att invånarna ska känna sig nöjda och trygga med kommunens insatser inom centrala välfärdsområden som skola, vård och omsorg samt underhåll av den offentliga miljön. För att nå detta mål har vi valt att fokusera på invånarnas upplevelser och nöjdhet, som kommer att vara avgörande för att mäta framgången.

Effektivitet i välfärden innebär här inte bara att leverera bra tjänster, utan också att göra det på ett sätt som är ekonomiskt hållbart och attraktivt för kommunens medarbetare. Kommunen ser ett direkt samband mellan nöjda invånare och en välfungerande organisation som kan anpassa sig till förändrade behov och förutsättningar. Detta kräver en kombination av stark ledning, engagemang från personalen och en nära dialog med invånarna för att kontinuerligt följa upp hur deras behov och förväntningar utvecklas. Samtidigt som kommunen fokuserar på att leverera välfärd av hög kvalitet, har vi också en tydlig ambition att upprätthålla och förbättra den offentliga miljön. Skötseln av kommunens vägar, parker, och offentliga platser är en central del av arbetet för att skapa en attraktiv och hållbar livsmiljö för alla.

Kommunfullmäktiges strategiska mål:

- Askersunds kommun ska 2030 tillhöra de 25 % av landets kommuner där invånarna har störst uppskattning för vår samlade skolverksamhet.
- Askersunds kommun ska 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där invånarna värderar vår samlade vård- och omsorgsverksamhet högst.

- Askersunds kommun år 2030 ska tillhöra de 25 % av landets kommuner med högst invånartillfredsställelse inom vårt samlade underhåll av vår offentliga miljö.

Sydnärke miljö- och byggnämnd har i nuläget inte formulerat några specifika mål kopplade till målområde 1. Anledningen till detta är inte att nämndens verksamhet saknar relevans i sammanhanget, utan snarare att ansvarsområdena inom miljö- och byggtillsyn, planfrågor, hälsoskydd och livsmedelskontroll i större utsträckning hör hemma under andra målområden i kommunens övergripande styrmodell.

Det är dock viktigt att understryka att mycket av det arbete som nämnden utför är en grundläggande del av den kommunala välfärden. Genom tillsyn och myndighetsutövning bidrar nämnden till att säkerställa en trygg, hållbar och hälsosam livsmiljö för medborgarna – exempelvis genom att skydda miljön, säkra livsmedelshantering, förebygga olägenheter för människors hälsa och skapa förutsättningar för god bebyggd miljö och samhällsplanering.

Målområde 2: En av Sveriges mest företagsvänliga kommuner

Inledning:

Askersunds kommun har som målsättning att bli en av Sveriges ledande kommuner när det gäller att skapa ett starkt och framgångsrikt näringsliv. Med ett tydligt fokus på att främja företagande och skapa ett positivt företagsklimat, siktar kommunen på att bygga upp ett nära samarbete med lokala företag och vara en attraktiv plats för entreprenörer. Detta uppnås genom att förbättra relationen och dialogen mellan kommunen och näringslivet.

Att vara en företagsvänlig kommun innebär inte bara att erbjuda goda förutsättningar för företag att etablera sig och växa, utan också att upprätthålla en hög standard när det gäller kommunens service till näringslivet. Kommunens myndighetsutövning – tillståndshantering, tillsyn och rådgivning – spelar en central roll i att skapa ett smidigt och rättssäkert företagsklimat där tydliga spelregler råder. Genom att säkerställa en effektiv och transparent process strävar kommunen efter att skapa förtroende hos det lokala näringslivet, vilket i sin tur bidrar till ett gynnsamt företagsklimat. Askersunds ambition är att kontinuerligt följa upp företagens upplevelser av kommunens myndighetsutövning och vidta åtgärder där förbättringar kan göras.

Vidare handlar kommunens ambition om att stärka företagsklimatet som helhet, där både stora och små företag känner sig hörda, stöttade och uppmuntrade till tillväxt. Genom en kombination av aktiv dialog med näringslivet och målmedvetet arbete för att förbättra infrastrukturen och tillgången till tjänster, siktar Askersund på att vara en attraktiv plats för företagande. Kommunen kommer att noggrant följa utvecklingen av viktiga faktorer såsom antalet nya företag, arbetsställen och andra mått som visar hur väl företagsklimatet fungerar. Genom ett starkt fokus på att förbättra förutsättningarna för näringslivet skapar Askersunds kommun en grund för långsiktig tillväxt och välbefinnande, vilket gör oss till en av Sveriges mest företagsvänliga kommuner.

Kommunfullmäktiges strategiska mål:

- Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner som lokala näringslivet värderar högst när det gäller företagsklimat.
- Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där lokala näringslivet har högst förtroende för vår myndighetsutövning gentemot företag.

	Nämndmål	Målprecisering	Måluppfyllelse delår	Måluppfyllelse trend
1	Nämnden ska i dialog med övriga delar av kommunen utveckla en modell för ökad och bättre dialog med näringslivet.	Egen uppföljning	Tillsammans med näringslivsfunktioner i medlemskommunerna så har arbete påbörjats.	
2	Utveckla plattform/modell för tillsynsmetodik och bemötande inom ramarna för förenkla helt enkelt	Egen uppföljning	Inget utöver det vanliga har genomförts. Fokus har legat på daglig verksamhet.	
3	Effektivisera handläggningen av bygglov genom inrättande av ett nytt ärendehanteringssystem	Antal bygglov inom 10 veckor	Fokus har legat på förberedelser, inom kort kommer nya systemet börja användas för handläggning. Bygglov inom 10 veckor redovisas löpande till nämnd.	
4	Effektivisera handläggningen av miljöanmälningar genom inrättande av nya e-tjänster	Egen uppföljning	Plan att påbörja under hösten.	

5	Utreda och implementera hur vi kan öka åtgärdstakten kopplat till detaljplanearbetet	Egen uppföljning	Utredning utförd, implementering pågående.	
---	--	------------------	--	--

Målområde 3: En av Sveriges mest attraktiva kommuner

Inledning:

Askersunds kommun strävar efter att bli en av Sveriges mest attraktiva kommuner, där människor inte bara trivs och stannar kvar utan också aktivt väljer att flytta till. Målet är att skapa en kommun där livskvaliteten är hög, där det finns en stark gemenskap och där invånarna upplever att kommunen sköter vår verksamhet på ett bra sätt.

Attraktiviteten i en kommun mäts inte enbart i fysiska faktorer som vacker natur eller god infrastruktur, utan också i invånarnas upplevelser omkring sin vardag. Det handlar om hur väl vi lyckas skapa en plats där människor vill leva, arbeta och utvecklas. Askersund fokuserar därför på att förbättra boendemiljön, utveckla kultur- och fritidsmöjligheter och tillgängliggöra detta för alla åldrar med särskilt fokus på människors mötesplatser, fysisk aktivitet och kulturell utveckling. Kommunen säkerställer även en hög kvalitet i den kommunala servicen.

Kommunen arbetar aktivt med att identifiera vad som skapar trivsel och livskvalitet för olika grupper av invånare, från barnfamiljer till äldre. Genom att vara lyhörd för invånarnas synpunkter och politiska prioriteringar kan Askersund anpassa sina insatser och projekt för att skapa ett tryggt och inkluderande samhälle. Strategiska satsningar på exempelvis bostadsutveckling och tillgång till god kommunal service, kulturutbud, trygghet kommer att spela en central roll i att locka både nya invånare och företag till kommunen. Uppföljning av befolkningsutvecklingen och andra nyckelmått blir viktiga verktyg för att säkerställa att kommunen fortsätter att utvecklas som en attraktiv plats att bo, leva och verka i.

Genom att kombinera en engagerad politisk ledning med starka samhällsinsatser vill Askersunds kommun inte bara behålla sina invånare, utan också locka nya att slå sig ner i vår attraktiva kommun. Målet är att skapa en långsiktig attraktivitet som gör

Kommunfullmäktiges strategiska mål:

- Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där invånarna har störst uppskattning för vår boendemiljö och kommunens skötsel av våra verksamheter.
- Askersunds kommun ska år 2030 tillhöra de 25 % av landets kommuner där invånarna känner sig tryggast och har störst möjligheter att ta del av ett varierat kultur-, idrotts- och friluftsliv.

	Nämndmål	Målprecisering	Måluppfyllelse delår	Måluppfyllelse trend
--	----------	----------------	----------------------	----------------------

1	Utreda och implementera hur vi kan öka åtgärdstakten kopplat till detaljplanearbetet	Egen uppföljning	Utredning utförd, implementering pågående.	
2	Genom att strategiskt arbeta utifrån handlingsplan öka åtgärdstakten på saneringen av förorenade områden.	Egen uppföljning	Arbetet pågår, men har inte prioriterats under första hälften av året.	
3	I samverkan med kommunernas kommunikationsavdelningar ta fram en kommunikationsplan	Egen uppföljning	Påbörjat arbetet genom framtagande av ett kommunikationsårshjul.	
4	Arbeta strategiskt med tillsyn enligt plan- och bygglagen genom att uppdatera och arbeta utifrån tillsynsplan	Egen uppföljning	Arbete med uppdatering påbörjat.	
5	Genomföra projekt med målsättning att avsluta äldre öppna byggärenden	Egen uppföljning.	Ej påbörjat pga hög arbetsbelastning/annan prioritering,	
6	Under året färdigställa arbetet med naturvårdsprogram för de tre medlemskommunerna så att det är redo för antagande under 2026.	Egen uppföljning	Pågående och följer plan.	
7	Tillsyn utförs utifrån tillsynsplan och kontrollplan inom miljöavdelningens ansvarsområden.	Egen uppföljning	Följer plan.	
8	Kartlägga och prioritera/påbörja digitalisering av äldre detaljplaner.	Egen uppföljning	Kartläggning genomförd.	

Målområde 4: Finansiella mål

Inledning:

I Askersunds kommun, precis som i övriga kommuner och regioner, styrs den ekonomiska förvaltningen av kommunallagen och lagen om kommunal bokföring och redovisning. Dessa lagar syftar till att uppnå god ekonomisk hushållning, ett viktigt begrepp som ska genomsyra kommunens budgetarbete och

långsiktiga ekonomiska planering. Lagstiftningen är huvudsakligen utformad som en ramlag med få detaljregler, vilket ger utrymme för lokala anpassningar men samtidigt kräver en skärpt och tydlig ekonomistyrning.

Kommunfullmäktiges strategiska mål:

- Askersunds kommun ska ha en resultatnivå som motsvarar god ekonomisk hushållning.
- Askersunds kommun ska ha en självfinansieringsgrad av investeringar som motsvarar god ekonomisk hushållning.

	Nämndmål	Målprecisering	Måluppfyllelse delår	Måluppfyllelse trend
1	Utreda och vid behov uppdatera taxor inom detaljplanehandläggning och mätteknisk verksamhet	Egen uppföljning	Utvärdering genomförd för befintlig plantaxa. Mätteknisk återstår.	

Målområde 5: Organisatoriska mål

Inledning:

De organisatoriska målen spelar en central roll i Askersunds kommuns arbete för att skapa en arbetsplats där både effektivitet och trivsel står i fokus. Genom att rikta insatser mot hur resurser organiseras och hur arbetsmiljön utvecklas, läggs grunden för att bygga en stark och hållbar organisation. Dessa mål handlar inte bara om att optimera processer och strukturer, utan också om att forma en arbetskultur som främjar innovation, digitalisering, samarbete och engagemang. Medarbetarnas välbefinnande och kompetensutveckling står i centrum för att säkerställa att kommunen kan möta både nuvarande och framtida utmaningar på ett hållbart och framgångsrikt sätt.

Askersunds kommun strävar efter att vara en attraktiv arbetsgivare genom att investera i sina medarbetare och främja en kultur av delaktighet och ansvar. Särskilt fokus läggs på att attrahera, behålla och utveckla kompetenta medarbetare, samt att kontinuerligt förbättra arbetsmiljön. I kombination med att digitalisering och innovation får en framträdande plats i utvecklingen av arbetsprocesser, skapas en dynamisk arbetsplats där medarbetare kan växa, och där effektiviteten höjs till förmån för både kommunen som arbetsgivare och våra invånare.

Inom målområdet organisatoriska mål är även förtroendet för kommunens verksamhet i form av politikers ansvarstagande, processernas transparens och politikerns och tjänstepersoners bemötande av omvärlden centrala för att nå bra resultat i kommunens arbete med en god service till sina invånare.

Kommunfullmäktiges strategiska mål:

- Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner som våra medarbetare värderar högst avseende hållbart medarbetarengagemang (HME).
- Askersunds kommun ska år 2030 vara bland de 25 % av landets kommuner där invånarna har störst förtroende för kommunens verksamhet.
- Askersunds kommun ska år 2030 tillhöra de 25 % av landets kommuner där invånarna upplever det mest positiva bemötandet från tjänstepersoner och politiker.

	Nämndmål	Målprecisering	Måluppfyllelse delår	Måluppfyllelse trend
1	Verka för friskare, tryggare och nöjdare medarbetare.	Sjukfrånvaro, HME, egen uppföljning.	HME undersökningen genomförs under hösten. Sjukskrivningstalen på samma nivå som förra året (8,4%). Den allmänna trivseln och nöjdheten mäts genom ”tavelmöten” i arbetsgrupperna.	

Delårsresultat och prognos

Samhällsbyggnad Sydnärke prognosticerar vid delårets uppföljning ett överskott om ca 1,1 mkr för helåret 2025, totalt för samtliga tre medlemskommuner. För fördelning per medlemskommun, se tabellen nedan. Prognosen kommenteras närmare i nedan tabeller med tillhörande analys men sammanfattningsvis kan konstateras att prognosen påverkas positivt av att intäkterna för bygglovsavdelning överstiger budget, att miljöavdelningen visar ett överskott till följd av vakanser/annan frånvaro samt av en allmän återhållsamt inom hela förvaltningen. Detta möts delvis av en negativ prognos för fysisk planering som inte når upp till de budgeterade intäkterna kopplat till exploatörsfinansierade planer.

(tkr)	Utfall 25-08-31	Helårs- prognos 2025	Budget 2025	Budget- avvikelse
Intäkter	16 103	22 224	22 769	-545
Kostnader	-18 699	-28 350	-30 010	1 660
varav personalkostnader	-259	-475	-445	-30
varav kapitalkostnader	-13 027	-20 291	-22 316	2 025
Resultat SMB	-2 596	-6 126	-7 241	1 115
Fördelning budgetavv.				
Askersund	44,87%			500
Laxå	21,49%			240
Lekeberg	33,64%			375
Intäkter	15 693	21 609	22 769	-1 160
Kostnader	-18 699	-28 350	-30 010	1 660
varav personalkostnader	-259	-475	-445	-30
varav kapitalkostnader	-13 027	-20 291	-22 316	2 025
Resultat SMB, Askersunds del	-3 006	-6 741	-7 241	500

Driftredovisning 2025

Verksamhet	Utfall 2508	Prognos	Budget	Avvikelse	Analys
10 Nämnd	-126	-201	-201	0	
21 Plan- och byggavd., avd. för GEO/kartor	-2 469	-4 982	-5 712	730	1
26 Miljöavdelningen	-1 822	-3 720	-3 955	235	2
92 Gmn. administration och stab	1 821	2 777	2 627	150	3
Summa Sydnärke miljö- och byggnämnd	-2 596	-6 126	-7 241	1 115	

Verksamhetsanalys driftbudget 2025, tkr

Verksamhetskod		Prognos 2025	Budget 2025	Nettoavvikelse mot budget
Plan- och byggavd., avd. för GEO/kartor	Intäkt	6 585	6 065	730
	Kostnad	-11 567	-11 777	
Analys 1 Bygglovsavdelningen prognosticerar ett överskott primärt kopplat till intäktssidan där antalet inkomna bygglovsärenden överstigit förväntningarna, samt där efterhandsfakturerings skett då det upptäckts äldre ärenden som ej fakturerats. Även avdelningen för geografisk information och kartor prognosticerar ett positivt resultat. Avdelningen för fysisk planering redovisar ett underskott som till största del beror av att man inte väntas komma upp i budgeterade intäkter i kombination med att lönekostnaderna blivit något högre än beräknat i samband med pensionsavgång. Detta möts dock delvis av att budgeten för personalkostnader gällande ytterligare en planhandläggare inte nyttjas fullt ut. För detaljerade resultat-/prognossiffror, se bilaga.				

Verksamhetskod		Prognos 2025	Budget 2025	Nettoavvikelse mot budget
Miljöavdelningen	Intäkt	7 785	8 850	235
	Kostnad	-11 505	-12 805	

Analys 2

Avdelningens prognos påverkas positivt ur ekonomisk synvinkel av överskott på lönesidan till följd av föräldraledighet samt sjukfrånvaro. Detta möts dock till stora delar av lägre intäkter. Därtill noteras att det gällande naturvården inte väntas kunna tillgodogöras lika mycket LONA-bidrag som budgeterat.

För detaljerade resultat-/prognossiffror, se bilaga.

Verksamhetskod		Prognos 2025	Budget 2025	Nettoavvikelse mot budget
Gmn. administration och stab	Intäkt	7 854	7 854	150
	Kostnad	-5 077	-5 227	

Analys 3
Den positiva prognosavvikelsen för gemensam administration och stab har fram för allt sin grund i att kostnaderna för lokalhyra minskat under året då del av de lokalerna numera inrymmer personal från Barn- och utbildningsförvaltningen. Precis som för övriga avdelningar märks förvaltningens allmänna återhållsamhet av, exempelvis i form av man avvaktat med införskaffande av nya leasingbilar och således inte nyttjar budgeten i det avseendet.

För detaljerade resultat-/prognossiffror, se bilaga.

Investeringar

Arbete pågår med att analysera idag faktiska behov gällande verksamhetssystem, register mm. Det har dock konstaterats att de system mm. som diskuteras i de flesta fall utgörs av så kallade molntjänster vilka ur ett redovisningsmässigt perspektiv inte är att se som investeringar varvid årets investeringsbudget sannolikt inte kommer att kunna nyttjas som planerat. Alternativ finansiering tas med i ovan nämnda analysarbete.

(tkr)	Per 250831	Helårs- prognos	Budget 2025	Avvikelse
Nettoutgifter	0	0	-350	-350

Projekt	Utfall 2025–08	Prognos 2025	Budget 2025	Avvik. 2025	analys
SBS Verksamhetssystem SMB	0	0	-300	-300	
SBS Verksamhetssystem tillsynregister 2025	0	0	-50	-50	

Förväntad utveckling

En statlig utredning föreslår att ansvaret för livsmedelskontrollen ska flyttas från kommunerna till Livsmedelsverket och Jordbruksverket. Syftet är att förenkla regelverket och göra kontrollen mer likvärdig och effektiv. Man hoppas också att det ska stärka företagens konkurrenskraft och minska deras administrativa börda. Tanken är att en ny organisation ska vara på plats år 2028. Om förslaget genomförs innebär det att kommunernas ansvar för livsmedelstillsyn försvinner, vilket kan leda till minskat personalbehov.

Flera kommuner har uttryckt oro över förslaget. De menar att en centralisering kan leda till sämre lokal närvaro, färre fysiska kontroller och därmed minskad möjlighet att upptäcka fusk. Det finns också risk för ökad sårbarhet i systemet, att den personliga rådgivningen försvinner och att den lokala förankringen går förlorad. Dessutom finns farhågor om ökade kostnader och att tidsplanen – att vara klara till 2028 – inte är realistisk.

Under våren presenterade SKR ett förslag på en ny modell för efterhandsdebitering inom miljöbalkens tillsynsområde. I dagsläget tas årsavgifter ut i förskott varje år för större anmälnings- och tillståndspliktiga verksamheter, med stöd av miljöbalken. SKR:s förslag innebär att avgifterna i stället skulle tas ut löpande i efterhand, baserat på faktisk tillsynsinsats.

En övergång till efterhandsdebitering skulle kunna leda till ett inkomstbortfall för kommunerna, vilket riskerar att medföra neddragningar inom miljötillsynen. På sikt kan detta försvåra möjligheterna för framför allt mindre kommuner att rekrytera och behålla kompetent personal inom området. Frågan behöver analyseras vidare.

Under sommaren infördes nya byggregler. Tanken med reglerna är att främja innovativa lösningar genom funktionskrav istället för detaljreglering. I dagsläge finns inga rekommendationer eller vägledning för hur dessa byggregler ska tillämpas och i och med avsaknad av detta och av prövning av reglerna ses en hög risk för konflikt då reglerna till stor del kommer baseras på resonemang istället för beprövade metoder. Fram till sommaren 2026 är det övergångsperiod och sökanden får själv välja vilka byggregler man vill använda. Hittills har ingen valt de nya och sannolikheten är hög att all omställning kommer behöva ske under våren under perioden som redan idag är stressig.

Under september månad kommer mest troligen tas beslut om ny bygglagstiftning – tanken är att effektivisera och förenkla dagens regler. Ny PBL innebär att fler åtgärder inte längre är bygglovspliktiga vilket i sig innebär ett skifte mot mer tillsyn då detta ska kontrolleras i efterhand. För byggnadsnämnder innebär detta tappade intäkter och ett ökat behov av tillsyn genom skattefinansiering.

I början av sommaren beslutade Lekebergs kommun att de avser lämna samarbetet inom den gemensamma nämnden och förvaltningen. I praktiken innebär detta att cirka 30 % av verksamheten försvinner, vilket kan få betydande konsekvenser. En större organisation skapar förutsättningar för bredare kompetens och större robusthet, vilket nu riskerar att gå förlorat. Utträdet skapar även osäkerhet bland medarbetarna när framtida förutsättningar förändras. Nuvarande samarbetsavtal gäller fram till den 1 januari 2027.

Under sommaren meddelade även Askersunds kommun att en större organisationsförändring planeras. Kommunens samtliga förvaltningar föreslås omorganiseras till kontor under en gemensam kommunförvaltning. Den exakta utformningen kommer att arbetas fram under hösten. Enligt förslaget kommer

Samhällsbyggnad Sydnärkes verksamheter att ingå i ett nytt samhällsbyggnadskontor tillsammans med VA, gata/park samt strategisk planering. Denna förändring påverkar nämndens planeringsförutsättningar och bidrar också till ökad osäkerhet inför framtiden.

I takt med att samhället blir alltmer digitaliserat förväntas även nämnden anpassa sig och ta vara på de möjligheter som digitaliseringen erbjuder. Det innebär ett fortsatt behov av att utveckla digitala lösningar för att möta medborgarnas förväntningar och säkerställa en rättssäker och effektiv ärendehantering. Utvecklingen medför ett växande behov av resurser för såväl utvecklings- som förvaltningsarbete kopplat till de digitala lösningar som införs. Digitalisering är därmed inte ett enskilt projekt, utan en pågående förändringsresa som behöver vara integrerad i verksamhetens strategiska planering.